

Vlaanderen
is landbouw & visserij

DE VLAAMSE LANDBOUWCONJUNCTUUR- INDEX VOORJAAR 2019

DEPARTEMENT
LANDBOUW & VISSERIJ

WWW.VLAANDEREN.BE/LANDBOUW

DE VLAAMSE
LANDBOUW-
CONJUNCTUURINDEX
VOORJAAR 2019

INHOUD

- Samenvatting..... 5
- 1 Landbouwsectoren..... 6
- 2 Tuinbouwsectoren..... 8
- 3 Belemmeringen..... 10
- 4 Investeringen..... 11
- 5 Meer informatie..... 12

SAMENVATTING

De conjunctuurindex van de Vlaamse land- en tuinbouw is in het voorjaar van 2019 gestegen van 79 naar 82. Ook in het najaar van 2018 was er al een lichte toename. De landbouwers zijn optimistischer over de toekomstverwachtingen voor de komende zes maanden. Achter deze verbetering gaat een grote variatie schuil: de varkenssector leeft op, vooral door de betere toekomstverwachtingen, en de fruitsector zit in een diep dal.

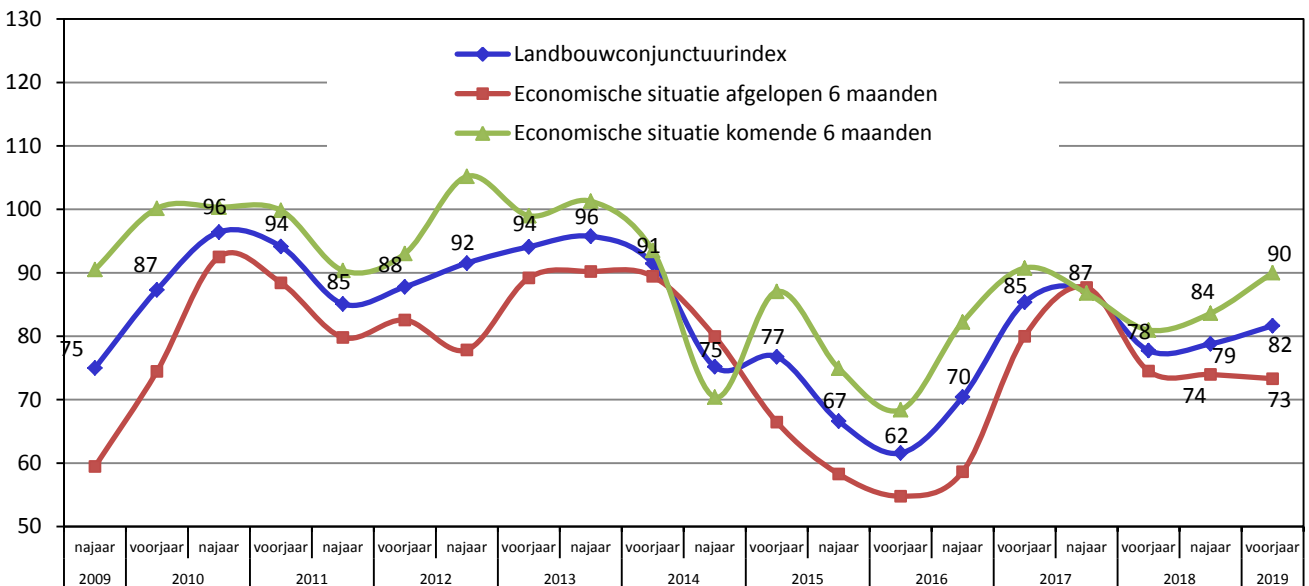
Iets minder landbouwers ondervonden de afgelopen zes maanden belemmeringen. Het aandeel daalt van 85% naar 75%. Die positievere inschatting is voornamelijk te danken aan de betere weersomstandigheden.

De landbouwers blijven voorzichtig, want ze plannen iets minder investeringen. Het aandeel landbouwers die het komende jaar investeringen plannen, daalt van 37% naar 33%.

De conjunctuurindex geeft het gevoel van de landbouwers weer: hoe beschouwen ze de afgelopen periode en wat verwachten ze van de toekomstige periode? De index kan gaan van 0 (alle landbouwers zeer negatief) tot 200 (alle landbouwers zeer positief). Dit gevoel van de landbouwers kaderen we in het rapport op basis van de marktsituatie.

De resultaten zijn gebaseerd op een extrapolatie van 454 antwoorden. De enquête is afgenomen in maart 2019.

Figuur 1: Evolutie van de Vlaamse landbouwconjunctuurindex

Bron: Departement Landbouw en Visserij

De index voor vleesvee zakt opnieuw wat. De index van het verleden (60) daalt, maar die voor de toekomst (81) blijft stijgen.

- Voor nuchtere kalveren was er in de voorbije periode een prijsdaling, voor magere levende runderen een lichte stijging en voor de runderkarkassen was er een stabiel verloop van de prijscurve.
- De veevoerders blijven lichtjes duurder worden, wat de al lage rentabiliteit niet ten goede komt.
- De toekomstverwachtingen voor de prijzen zijn eerder negatief. 37% gelooft in toekomstige prijsdalingen.
- De Europese Commissie raamt voor 2019 de productietoename in de EU op 1,9% en de daling van de consumptie op -1,5%.

De index van de varkenssector kreeg in 2018 een zware klap, maar stijgt nu opnieuw van 62 naar 84. De varkenshouders schatten de voorbije periode nog slechter in dan die in het najaar van 2018 (48), maar de toekomst zien ze veel rooskleuriger in (119).

- De varkenspest draagt zeker bij tot het negatieve oordeel over de voorbije periode. De prijs voor varkenskarkassen was op Europees niveau 5,9% lager dan dezelfde periode vorig jaar. Ook in België was er een gelijkaardige daling. De Belgische prijs blijft beduidend onder het Europese gemiddelde.
- De laatste weken zijn de prijzen al licht gestegen en door de cyclische toename van de prijzen in het voorjaar, wordt de toekomst waarschijnlijk beter ingeschat.
- De biggenprijs steeg in de loop van het voorjaar naar 42,5 euro per big, maar blijft onder het vijfjarige gemiddelde.
- De mengvoederprijzen zijn blijven stijgen.

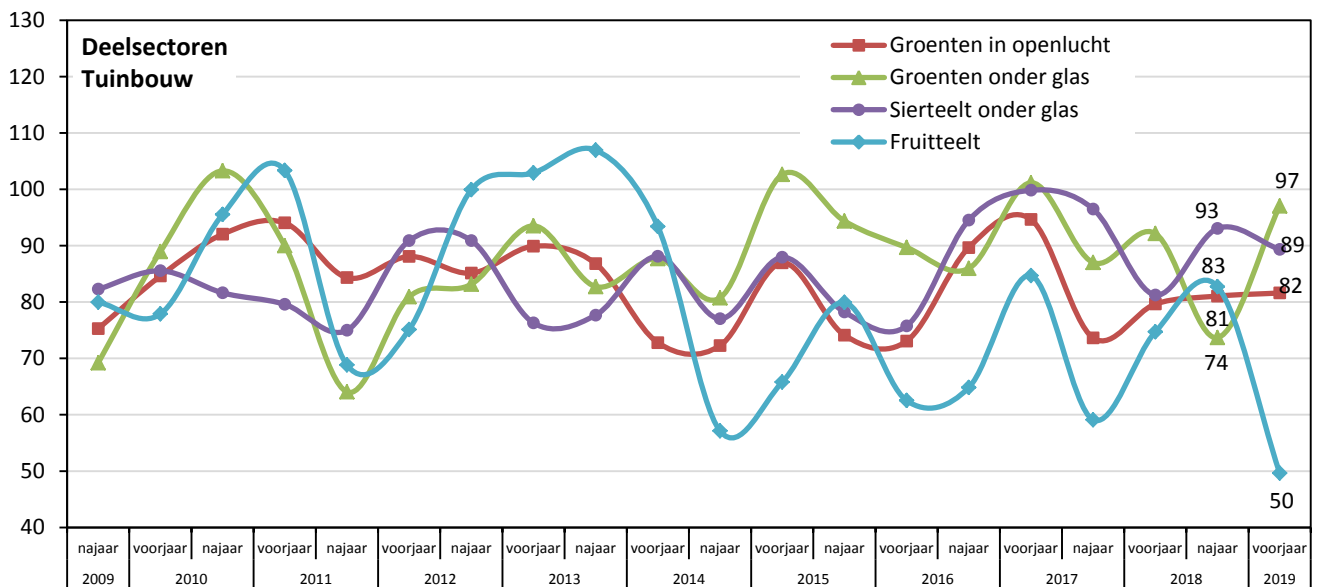
////////////////////////////////////

2 TUINBOUWSECTOREN

De deelsector groenten onder glas weet zich te herstellen, maar de fruitsector tuimelt naar een nieuw dieptepunt.

Figuur 3: Evolutie van de Vlaamse conjunctuurindex voor de vier tuinbouwsectoren

Bron: Departement Landbouw en Visserij

Telers van groenten in openlucht blijven met hun index op 81 hangen. De tevredenheid over de voorbije zes maanden is gestegen (84) en de toekomstperspectieven zakken (79). Het gaat hier om groenten voor de versmarkt, de industriegroenten vallen onder de akkerbouwsector.

- 52% van de telers denkt dat prijzen in het volgende halfjaar zullen dalen, waarvan 16% zeer sterk.
- Voor de openluchtteelt gaat 24% van de telers uit van een inkringing van de productie, wellicht nog met de droogteproblematiek en de lage prijzen van het voorbije jaar in het achterhoofd. Aan de andere kant denkt 13% van de telers dat uitbreiding van de productie mogelijk is.

De index van de groenten onder glas stijgt fors van 74 naar 97. De beoordeling van de voorbije zes maanden is met een sprong gestegen van 65 naar 97 en de glasgroentetelers blijven hoopvol voor de toekomst (97).

- Ondanks de stijging van de algemene index zijn de telers onder glas pessimistischer over de toekomstige prijzen dan hun collega's van de openluchtteelt. Ruim 60% verwacht een negatieve prijsevolutie. Bij de openluchtteelt is dat 52%.
- De komende zes maanden geeft 18% van de tuinders onder glas aan zijn productie uit te breiden.

Sierteelt zakt van 93 naar 89. De index van de afgelopen periode daalt naar 80, die van de komende zes maanden zakt naar 98. De sierteeltsector blijft een zeer diverse sector. 41% denkt eraan om zijn productie uit te breiden en slechts 4% wil zijn productie inkrimpen.

////////////////////////////////////

Fruitteelt zakt naar een nieuw dieptepunt van 50. Enkel melkvee deed in 2015-2016 nog iets slechter. De tevredenheid over de voorbije zes maanden zakt bedroevend laag naar 48, ook de toekomstverwachtingen zakken van 88 naar 51.

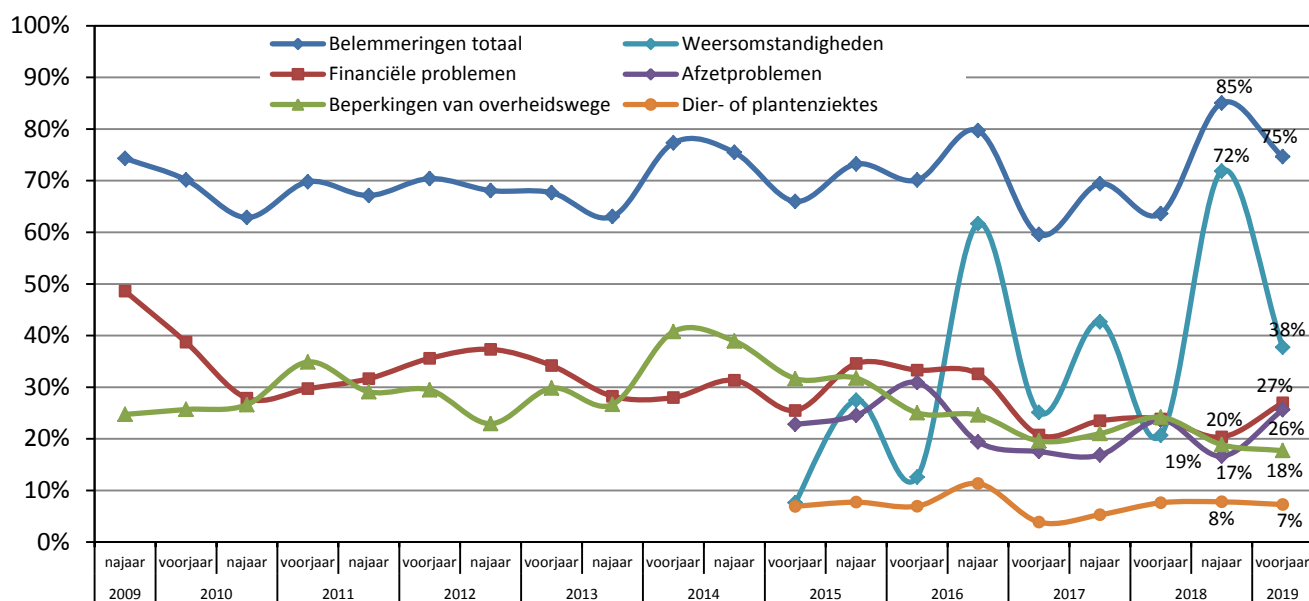
- De fruitteelt en in het bijzonder de appelteelt keerde na de magere oogst van 2017 terug naar een normaler productieniveau, maar werd geconfronteerd met een zeer overvloedige productie, vooral in Polen. Dat had een algemene prijsdaling tot gevolg. De droogte en de warmte hadden ook een negatieve impact op de kwaliteit.
- 41% van de fruittelers denkt negatief over toekomstige prijsontwikkelingen. Bijna 33% van de telers denkt dat dit een negatieve invloed zal hebben op het toekomstige productievolume en dus ook mogelijk op het areaal.
- De reële prijzen voor appels liggen ongeveer 50% lager dan in dezelfde periode vorig jaar. Voor peren bedraagt de prijsdaling ongeveer 30% ten opzichte van vorig jaar.

3 BELEMMERINGEN

Iets minder land- en tuinbouwers ondervonden de afgelopen zes maanden belemmeringen. Het aandeel daalt van 85% naar 75%. Die verbetering is voornamelijk te danken aan de betere weersomstandigheden. De laatste drie jaar zien we telkens een gelijkaardige trend in de voorjaarsenquête. De akkerbouwers, de vleesvee- en fruittelers melden het meeste belemmeringen.

Figuur 4: Evolucie van het aandeel Vlaamse land- en tuinbouwers die in de afgelopen zes maanden belemmeringen ondervonden

Bron: Departement Landbouw en Visserij

Betreft de soorten belemmeringen:

- In totaal kruist 38% van de respondenten de **weersomstandigheden** als belemmering aan. Dat is een forse verbetering ten opzichte van vorig najaar, toen het aandeel 72% bedroeg. 2018 was dan ook een uitzonderlijk weerjaar, met zowel wateroverlast als grote lange droogte en nachtvorst.
- Het totale aandeel met **financiële problemen** neemt lichtjes toe tot 27%. De varkenssector en vleesvee sector komen met 44% het hoogst uit. Groentetelers hebben het minst te kampen met financiële problemen.
- Beperkingen van **overheidswege** dalen naar 18%, het laagst gemeten peil sinds het begin van de meting. Groentetelers in openlucht voelen zich het meest beperkt (29%), groentetelers onder glas het minst (9%).
- De **afzetproblemen** verhogen naar 26%. Bij de klassieke koploper fruit stijgt het aandeel nogmaals verder van 29% naar 66%. Vleesvee komt met 55% aardig in de buurt.
- Het aandeel met **dier- of plantenziektes** daalt naar 7%. De groenteteelt onder glas boekt het hoogste aandeel met 14%. Bij de dierlijke sectoren daalt dat naar 6 à 8%.

Tabel 1: Aandeel Vlaamse land- en tuinbouwers die de komende drie jaar investeringen plannen

Investerings	Binnen het jaar	Binnen 2 à 3 jaar
Gebouwen en/of installaties:	18,7%	15,0%
<i>Ter vervanging</i>	9,1%	8,0%
<i>Ter uitbreiding</i>	5,7%	7,2%
<i>Om te voldoen aan wettelijke voorschriften (milieu, dierenwelzijn, enz.)</i>	3,6%	3,2%
<i>Ter verbreding en diversificatie (thuisverwerking, thuisverkoop, hoefveterisme, enz.)</i>	3,8%	2,8%
Werktuigen en/of machines	16,5%	14,7%
Grond	5,2%	8,9%
Productie- en/of leveringsrechten	2,4%	1,2%
Andere	2,2%	2,2%
Totaal	32,6%	28,8%

Bron: Departement Landbouw en Visserij

5 MEER INFORMATIE

Dit is het rapport van de 25ste enquêteronde, afgenomen in maart 2019 bij Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven die deel uitmaken van het Vlaamse Landbouwmonitoringsnetwerk (LMN). Voor de berekening van de landbouwconjunctuurindex bevroegt het Departement Landbouw en Visserij sinds 2007 circa 650 land- en tuinbouwers over hun bedrijfssituatie (productie, verkoopprijzen, belemmeringen en investeringen). De antwoorden van deze steekproef worden geëxtrapoleerd naar de totale Vlaamse landbouwpopulatie. De index kan gaan van 0 (alle landbouwers zeer negatief) tot 200 (alle landbouwers zeer positief). Bij een index van 100 zijn er evenveel negatieve als positieve antwoorden.

De uitgebreide methodologische beschrijving en de voorgaande zesmaandelijke rapporten staan op de website van Landbouw en Visserij: www.vlaanderen.be/landbouw/studies.

De landbouwconjunctuurindex is berekend op een 0-200-schaal als het gemiddelde van volgende twee vragen:

- Hoe beschouwt u de economische situatie van uw bedrijf gedurende de afgelopen zes maanden?
Met als index = (% veel beter dan normaal + 0,5 * % beter dan normaal) - (0,5 * % slechter dan normaal + % veel slechter dan normaal)+100
De antwoorden “normaal” worden niet meegenomen in de berekening van de index.
- Hoe verwacht u dat de economische situatie van uw bedrijf de komende zes maanden zal evolueren?
Met als index = (% sterk stijgen + 0,5 * % licht stijgen) - (0,5 * % licht dalen + % sterk dalen)+100
De antwoorden “gelijk blijven” worden niet meegenomen in de berekening van de index.

////////////////////////////////////